

AKTUALNO VPRAŠANJE

Prevoz na delo je še za marsikoga izredno boleče vprašanje. Zaradi pomanjkanja neurejenih prometnih zvez, mnogi menjajo službe, delovna mesta. Jasno je, da zavoljo tega trpi proizvodnja in gospodarstvo v celoti.

O tem, kako organizirati to komunalno dejavnost, ki ima vsekakor širši pomen, imajo mnogi kaj različna mnenja...

Direktor tovarne »Planika« Andrej Verbič iz Kranja meni takole: »Sedaj

je praksa taka, da večina podjetij še vedno sama organizira prevoze svojih delavcev v tovarno in domov. Mislim, da tega ne bi kazalo niti spreminjati, vendar se mi zdi potrebno poudariti, da bi bilo prav, če bi bilo pri prevozih nekoliko več koordinacije med samimi podjetji, ki imajo lasten avtopark. Tako bi nedvomno prihranili marsikakšno brezpotrebno vožnjo in končno bi tudi prevoz pocenili.

Je pa sam problem prevozov pomembna stvar, ki bi jo morali začeti temeljiteje proučevati. Ne bi bilo napak, če bi pri Občinskem ljudskem od-

boru ustanovili neki organ, ki bi se pečal zgoraj s to problematiko.

Iz koordiniranega prevoza delavcev na delo in na domove tudi izhaja možnost, da bi nekatere tovarne začele s delom morda kakšno uro pozneje, seveda tam, kjer to ne bi motilo proizvodnega procesa. Tako bi namreč v večji meri izkoristili prevozna sredstva in tudi zmanjšali naval delavcev in uslužbencev prav v za promet najbolj kritičnih jutranjih in popoldanskih urah — od šestih do sedmih in od štirinajstih do petnajstih.

AKTUALNO VPRAŠANJE

MLADINA NEPOSREDNO

PRED NALOGAMI

G. Martulek, 28. julija. — Včeraj je bil v Gozd Martulku plenum Okrajnega komiteja LMS, kateremu so prisostvovali člani sekretariata Občinskih komitejev LMS, ki so bili tu na seminarju. — Razpravljali so predvsem o sistemu dela vodstev mladinskih organizacij in o nekaterih pomembnejših nalogah mladine kot so priprave na VI. kongres LMS, ki bo prihoden mesec v Celju, o pripravah na volitve v Okrajni in občinske ljudske odbore, pripravah za VII. kongres ZKJ, o petnajstletnici USAOJ itd.

Ker je bil čas zasedanja omejen, so obširneje razpravljali le o sistemu dela vodstev mladinskih organizacij. Za vodni referat je bil preobširen in preveč

splošen, tako da za drugi del plenuma ni bilo dovolj časa.

Mladina Gorenjske je letos precej aktivna in beleži dokaj lepe uspehe pri svojem delu. Seminarje bo v letošnjem letu obiskalo blizu petsto mladincev in mladink. Po tovarnah prirejajo sedaj posvetovanja za mlade člane delavskih svetov, na katerih jih seznanjajo s sklepi nedavnega kongresa delavskih svetov. Podobna posvetovanja bodo pripravili tudi v občinah. V zvezi z volitvami v ljudske odbore in njihove organe so ugotovili, da doslej v njih sodeluje še vse pre malo mladine. Po predlogih, ki so jih pripravili, naj bi v bodoče ljudske odbore izvolili 238 članov LMS. Polj.

Sprejem prvoborcev pri predsedniku ObLO Jesenice

Jesenice, 28. julija. — Maks Dolnar, predsednik ObLO Jesenice, je priredil sinoči v hotelu »Korotan« sprejem za prvorce jeseniške občine. Na predsedniškovo zdravico je odgovoril Ciril Triler, nakar so jim priredili kulturni program. U.

NAMIZNI TENIS

Madžari se že nastopili

Golnik, 28. julija. — Sinoči so že prišli prvi tekmovalci v Kranj, ki bodo sodelovali na tradicionalnem namizno - teniškem turnirju ob občinskem prazniku. Dopoldne so že tekmovali in sicer so se pomerili s kombinirano ekipo Triglav na Golniku. Člani moštva »Lombik« in Budimpešte so bili kot je bilo lahko predvidevati precej boljši in so vseh deset iger odločili v svojo korist. — **REZULTATI:** moški — Regöczl : Česen 21:16, 18:21, 21:15, Machan : Kovarič 21:13, 17:21, 21:12, Braun : Zeglina 21:16, 21:19, Varkonyi : Plut 21:11, 21:8 — ženske — Tamaska : Teran 21:16, 21:12, Jancso : Bogataj 30:28, 21:11, — ženske dvojice: Tamaska — Jancso : Teran — Bogataj 21:12, 21:9, moški dvojice — Regöczl — Machan : Zeglina — Česen 21:12, 21:11, Jancso — Braun : Plut — Kovarič 21:16, 21:18.

Nocoj so prispeli v Kranj tudi drugi inozemski tekmovalci. RS.

Na Primskovem so odkrili spominsko ploščo padlim v NOB

V ponedeljek dopoldan je teniška organizacija ZB na Zadrudnem domu na Primskovem odkrila spominsko ploščo 47 borcev in žrtvam fašističnega terorja. Svečanemu odkritju je prisostvoval tudi predsednik Občinskega odbora SZDL Martin Košir, zastopniki političnih in družbenih organizacij, številni domačini in svoji padlih. Ob tej slovesnosti je bil izveden tudi lep kulturni program, na katerem je sodelovala tudi godba na pišala »Svobode« iz Kranja, pionirski odred »Staneta Kovačiča« iz Primskovega in drugi, desetina strelcev tamkajšnje strelske družine pa je izstrelila častno salvo. C. R.

Konec seminarja

G. Martulek, 28. julija. — Sinoči so v Martulku zaključili enotedenski seminar za člane sekretariata Obč. komitejev LMS, danes pa se je začel seminar za mlade učitelje.

28.000 obiskovalcev na Gorenjskem sejmu

KRANJ, 28. julija. — Do danes zvečer je obiskalo letošnji Gorenjski sejem 28.000 ljudi z Gorenjske in tudi drugih krajev. Po nepopolnih podatkih, cenijo, da je bilo prodanega za okoli pol milijarde blaga.

Danes si je ogledal Gorenjski sejem tudi generalni sekretar Zveze trgovinskih zbornic FLRJ RISTO BAJALSKI.

V petek so podarili obrtnikom, ki razstavlajo na Gorenjskem sejmu, nagrade za najkakovostnejše izdelke, ki jih vsako leto razpiše uprava sejma. Podarili so nagrade in diplome 36 obrtnikom v znesku 267.000 dinarjev. — Največ nagradencev je bilo iz kovinske in lesne stroke. I. A.

V Kranju bo atletsko tekmovanje

Občinska športna zveza bo v Kranju za občinski praznik priredila več športnih tekmovalni, med drugim tudi atletsko tekmovanje v Šavskem logu, ki se ga bodo lahko udeležile vse ekipe športnih društev v občini. Moški bodo tekmovali v balkanski štafeti 800x400x200x100 m, ženske pa 4x200 m. V Stražišču in Struzevem pa bo 30. julija hitro streljanje z vojaško puško. Te vrste tekmovalništva bo prvič v Kranju. C.

Kranj, smo v zadnji številki našega lista že pisali. Ta načrt predvideva, da bo imela občina čez osem let že deset osemletnih šol z 11 podružničnimi šolami in dve nepopolno razviti šoli na Jezerskem in v Podhlaci. V tem času bi bilo treba zgraditi kar sedem novih šol, eno pa tudi adaptirati. Nove šole naj bi zgradili v Stražišču, na Planini, v Senčurju, Preddvoru, Predosljah, na Jezerskem in v Voklem oziroma Trbojah. Po sedanjih cenah bi znašali stroški za te gradnje in nekatere adaptacije 569 milijonov din. Na seji, dne 25. t. m. je Občinski ljudski odbor sklenil, da bo v družbenih planih in proračunih naslednjih let v okviru razpoložljivih sredstev prvenstveno upošteval perspektivni načrt gradnje šol. K temu je še dodal sklep, naj sveti takoj poskrbijo za naročilo načrtov po omenjenem programu.

Da bi zagotovil večji letni prirast prosvetnih delavcev, bo ObLO v prihodnjih letih poskrbel, da bo komisija za študentske sklenila kar največ pogodb s študenti, ki bodo po končanem študiju poučevali na šolah. V osmih letih bo zaradi upokojitve učiteljev in pritoka novih učencev potrebnih 109 novih učnih moči.

Soloobveznim otrokom iz nekaterih oddaljenejših podružničnih šol bo treba zagotoviti tudi prevoz z avtobusi. Ljudski odbor bo za uvedbo nekaterih prog posredoval pri avtobusnih podjetjih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 58 — CENA DIN 10.—

Kranj, dne 29. julija 1957

ŠE TO LETO OSEMLETKE

V kranjski občini so sprejeli Odlok o odpravi nižjih gimnazij in reorganizaciji osnovnih šol

Po številnih razpravah za uvedbo reformiranja šole in proti njej, v katerih niso sodelovali samo prosvetni in politični delci, ampak širok krog volivcev, je v kranjskem okraju prevladalo mnenje, naj se reforma začne že to leto. Tako se posamezne občine že temeljito pripravljajo na uvedbo enotnih osemletnih obveznih šol, zavedajoč se tudi vseh tistih okoliščin, ki trenutno še zavirajo uresničevanje reforme. Predvsem so pogledi nekaterih staršev, učiteljev in drugih na šolo še vedno bolj ali manj nesodobni, zastareli. Nekaj let bomo imeli pri uresničevanju reforme tudi precejšnje težave zaradi pomanjkanja učiteljskega kadra. V vojni smo izgubili vrsto najboljših pedagogov, po osvojitvi pa se je velik del prosvetnih delavcev usmeril v druge poklice. Pogrešamo predvsem sposobnih voditeljev šol. Tako je na primer v občini Kranj tudi premalo moških učnih moči, saj je zdaj na šolah kar 74% prosvetnih delavk. Vedno od teh se zaradi obveznosti do lastnih otrok ne more posvetiti šoli bolj, kot to zahteva učna obveznost. V šole bomo morali torej pritegniti več moškega kadra.

Družba bo morala v okviru svojih možnosti kar največ prispevati tudi za zidavo novih šolskih zgradb, za nabavo sodobnih učil in tehničnih pripomočkov, kajti zadovoljiva materialna osnova je prav tako važen sestavni del šolske reforme. Tu ne smemo pozabiti na stanovanske potrebe prosvetnih delavcev. Občinski ljudski odbor Kranj je na seji dne 26. t. m. sklenil priporočiti stanovanski komisiji, naj vnese v listo pričakovalcev letos vsaj nekaj prosvetnih delavcev.

Sprejel je tudi sklep o odpravi nižjih gimnazij in reorganizaciji osnovnih šol ter sklep o razrešitvi in imenovanju neka-

terih upraviteljev oziroma ravnateljev šol. Letos bo v kranjski občini ustanovljenih 8 osemletnih šol. Šole v Kranju bodo nosile imena po pomembnih osebnostih iz naše književnosti in po narodnih herojih iz NOB. Tako se bo sedanja osnovna šola Kranj (zahodni trakt zgradbe) preimenovala v osemletno šolo »France Prešeren«. To bo popolna in osrednja osemletna šola s petrazredno podružnično šolo Primskovo. Iz II. gimnazije in osnovne šole Planina se bo razvila popolna osemletna šola »Simon Jenko«. Svoje prostore bo imela v sedanji zgradbi osnovne šole Kranj. Osemletna šola »Stane Zagorac« bo na novo ustanovljena. Nastala bo delno iz osnovne šole Kranj in Planina ter bo s postopnim odmiranjem nižjih razredov I. gimnazije Kranj rasla v popolno osemletno šolo. Letos bo imela le prve 4 razrede. Nastala se bo v sedanji zgradbi I. gimnazije Kranj, kasneje, ko bo dograjena osnovna šola na Planini, pa v novi stavbi. Popolna osemletna šola »Lucijan Seljak« se bo razvila iz osnovne šole Stražišče. Iz III. gimnazije Kranj - Stražišče bo nastala osemletna šola »Ivan Cankar«. V Preddvoru se bosta osnovna šola in nižja gimnazija združili v osemletno šolo Preddvor. Šola bo vključevala trirazredno podružnično šolo Kokra. Osemletna šola Predoslje, nižja gimnazija in osnovna šola v Dupljah pa se bosta združili v osemletno šolo Duplje. Osnovne šole Zabnica, Mavčiče, Besnica, Olševke, Naklo, Senčur, Voklo, Goriče, Podbrezje, Trstenik, Trboje in Pševno bodo delale v tem šolskem letu kot doslej. Učenci, ki želijo obiskovati pete razrede v osemletnih šolah, se lahko vpišejo v najbližje polno razvite osemletne šole.

O osemletnem perspektivnem načrtu, ki ga je sestavil Svet za šolstvo ObLO

naš razgovor

UPOKOJENEC — KOT PASTIR

Doma je iz Gorlj pri Bledu...
Njegove generalije: sedaj pastir-upokojenec, bivši gozdni delavec v gozdovih Jelovice in Pokljuke ter na Koroškem. — Njegovo od gub izbrazdano lice pove, da ima natanko 72 let. Priljaga — nahrbtnik, iz katerega moli dežnik brez ročaja, ki ga je zob časa že močno načel.

Ko se pelješ iz Lesc in zaviješ po lepi asfaltni cesti proti Bledu, je na levi strani prostran pašnik, ki mu pravijo Hraška gmajna. Brečate ga lahko, ko sloni ob cesti in se pogovarja z mimoidečimi otroci, lahko pa ga je videti tudi, ko zavrača živino, ki mu uhaja.

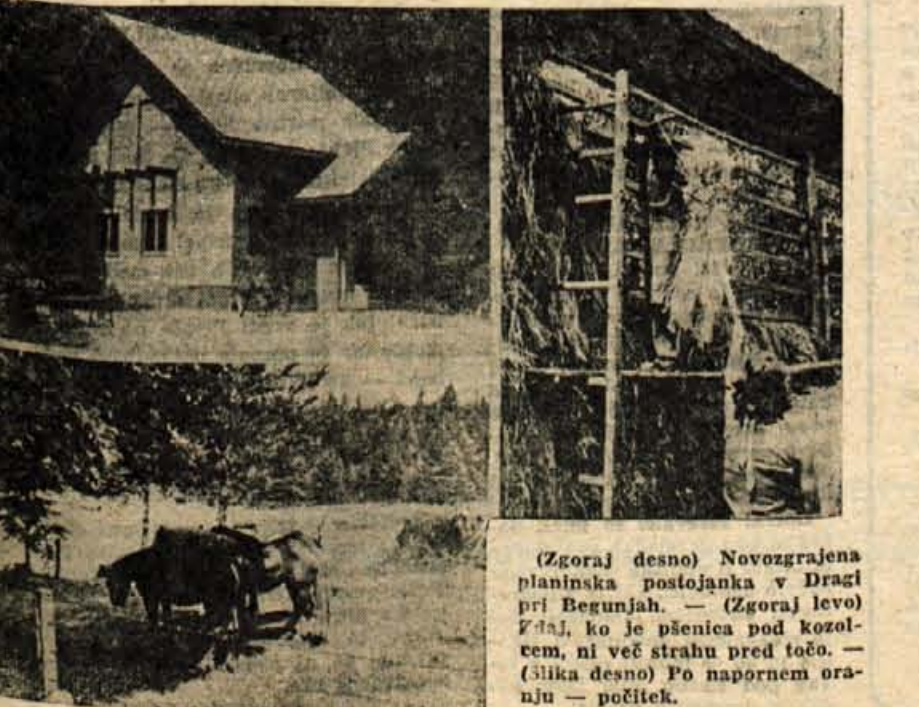
»Že osem let pasem krave iz Hraš. Vsako jutro ob pol šestih jih zberem pri lastnikih in jih nato ženem na pašo...«

»In do kdaj pasete?«
»Do pol osmih zvečer!«
»To je kar lepa čreda. Koliko glav živine?«
»Devetinštrideset!«
»Kaj vas je privedlo do tega, da ste postali pastir?«
»Pokojnina je majhna, pa tudi sicer se ne bi imel kam dati. Tako pa dobim za pašo hrano pri lastnikih živine in še petisoč dinarjev mesečne nagrade...«

Kljub sedmim križem, je stari Slivnik še kar dobre volje in pravi, da mu nobena krava ne more uliti. Če je treba še tudi steče za njo.

Pasel bo do 21. oktobra, prvič pa jih je prignal letos v Hraško gmajno na pašo 10. maja.

Dejal je, da bo pasel, dokler ga bodo noge držale... I. A.

(Zgoraj desno) Novozgrajena planinska postojanka v Dragi pri Begunjah. — (Zgoraj levo) Vdalj, ko je pšenica pod kozolcem, ni več strahu pred točo. — (Splošno desno) Po napornem oranju — počitek.

TE DNI PO SVETU

Δ Predsednik vzhodno-nemške vlade Otto Grotewohl je v soboto objavil pred šefi diplomatskih misij v demokratični republiki Nemčiji deklaracijo svoje vlade, v kateri vlada predlaga konfederacijo Vzhodne in Zahodne Nemčije kot uvodni korak k ponovni združitvi.

Vzhodno nemška vlada se v deklaraciji zavzema za naslednje ukrepe, preden bi upostavili konfederacijo: prepoved vskladičenja in proizvodnje atomskega orožja ter atomskih bomb na ozemlju Nemčije; izstop Zahodne Nemčije iz organizacije Atlantske zveze in Vzhodne Nemčije iz Varšavskega pakta, ukinitev obvezne vojaške službe v Zahodni Nemčiji ter sporazum med nemškima državama o številu čet obeh strani; skupni ali posebni koraki pri štirih velesilah za postopni umik njihovih čet iz Nemčije.

Δ V soboto je bil slovesno odprt IV. festival jugoslovskega filma, pod pokroviteljstvom predsednika Republike Tita. Otvoritveni je prisostvoval odposlanec predsednika Republike, član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo. Festival je pričel po uvodnih besedah predsednika prireditelne odbora in člana izvršnega sveta Hrvaške Mike Špiljaka, ki je poudaril pomen prireditve za razvoj naše kinematografije.

Δ Z velikim uspehom delavcev in njihovih sindikalnih organizacij se je v soboto zaključil veliki stavkovni val v Franciji. Stavka, malone 100.000 delavcev, je trajala 18 dni. Naposled so predstavniki francoskih privatnih bank sprejeli večino zahtev bančnih uslužbencev ter privolili v povznanje plač za 5,5%.

Direkcija električnih in plinskih central ter omrežja daljnovidov je hkrati privolila v to, da odobri svojim uslužbencem nagrade v znesku 30% njihovih mezd. — Tudi stavka nad 30.000 uslužbencev in ječarjev v francoskih kaznilnicah je bila zaključena s tem, da so delno ugodili zahtevam članov sindikata po zvišanju plač.

Δ Bivši grški minister Leon Makas je v soboto na tiskovni konferenci pojasnil nov načrt grške vlade o ureditvi ciprskega vprašanja, po katerem bi prebivalec tega otoka po šestih letih prehodnega obdobja dobili popolno neodvisnost. Ciper bi postal neodvisna država pod poročtvom Organizacije združenih narodov in na podlagi trojne pogodbe, ki bi jo podpisale Velika Britanija, Turčija in Grčija. Makas je poudaril, da je ta načrt podprl tudi nadškof Makarios.

Δ V petek ponoči je bil v Guatemala-cityju izvršen atentat na guatemalskega predsednika Carlosa Castilla Armasa. Atentator je bil eden izmed straharjev predsednikove rezidence, ki se je takoj po izvršenem atentatu ubil. Predsedniško dolžnost je prevzel podpredsednik Luis Arturo Gonzales Lopez.

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOTI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJ-KIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

VREMENSKA NAPOVED

V prvi polovici tedna sončno vreme s delnimi pooblačitvami; proti koncu tedna se bo temperatura dvignila.

LJUDJE IN DOGODKI

MALA VOJNA ZA VELIKE KORISTI

Na puščavskem pesku Bližnjega vzhoda je spet postalo vroče. Tokrat so odjeknili strela na skrajnem jugo-vzhodnem delu velikega arabskega polotoka, v sultanatu Omana in Muskata. Verski poglavar je bil uprl vladajočemu sultanu, upor se je razširil po notranjosti sultanata, padle so prve žrtve...

Oman je samo eden številnih sultanatov in emiratov, ki so načičkani ob obali arabskega polotoka. Plemenski spori in krajevni upori so tamkaj na dnevnem redu. Tudi sedanja bitka na razgretim puščavskim pesku nekje v notranjosti Omana bi drugače ne zbudila prevelike mednarodne pozornosti, če se ne bi v njej zrcalile nasprotujoče si koristi velikih sil. Zato imajo na videz nepomembni dogodki v omaniskih puščavih globoko in važno ozadje. Četudi gre za še tako zapletene verske, politične, kulturne, rasne ali druge spore, je na Bližnjem vzhodu že pravilo, da se za vsem skriva — petrolej. Tako je tudi tokrat.

Oman je majhna dežela. Meri komaj 82.000 kvadratnih milj. Je to zaostala država. Nekdaj je bilo to znano tržišče za prodajo afriških sužnjev, pozneje so si ob obali našli zatočišče krvočni morskoplovci, ki se kasneje se je to uveljavil britanski lev, ki je rabil Oman kot važno strateško točko na poti v Indijo. Danes se Oman ne more več izkazati s takimi slikovitostmi, zato pa je postal še bolj privlačen zaradi petroleja.

Angleži so zgodaj spoznali vrednost zemeljskih zakladov sicer siromašne dežele. Od sultana so dobili koncesije za črpanje petroleja, v zamenjavo pa so ga postavili pod svojo zaščito. Odtlej se vije na sultanovi palači tudi britanska zastava. Angleži so bolj gospodarji kot gostje v Omanu, britanski oficirji vodijo maloštevilno sultanovo vojsko, sila britanskega orožja čuva sultanov prestol. Obojestransko »ljubezen« temelji na čisti trgovski računici. Sultan je bil tisti, ki je dal Britancem koncesije za izkoriščanje petrolejskih vrelcev, on je tisti, ki je pripravljen sodelovati z Angleži tudi v prihodnje. Zato je Britancem tudi toliko pri srecu.

Toda če Angleži podpirajo omanskega sultana, je za njihove petrolejske tekmece prva stvar, da ga odstranijo. In takih tekmecev ne manjka. To so predvsem ameriške petrolejske družbe, ki so se v zadnjih letih silovito razmahale po vsem Bližnjem vzhodu in od tam uspešno spodrivajo britanske konkurenice. Njihova glavna postojanka je v sosednji Saudovi Arabiji. Odtod, trdijo Angleži pa tudi drugi, prihaja pobuda za upor v omanski notranjosti. Zato, pravijo v Londonu, tudi terjajo uporniki priključitev k Saudovi Arabiji. So pa seveda tudi še očitnejši razlogi za tako obtoževanje ameriških petrolejskih družb.

Boj se je sicer vnel med nepokornim verskim poglavarjem

in vladajočim sultanom, v resnici pa se bje bitka med koristimi ameriških in britanskih petrolejskih družb. O tem govori tihi očitki Londona Washingtonu in dosti glasnejše kritike britanskega časopisja na rovaš ameriške politike. Takšen spopad med ameriškim in britanskim petrolejskim koristim ni nekaj novega. Opažamo ga lahko vres čas, odkar se je začela iranska petrolejska kriza pa vse tja do nedavnih nemirov ob jemenski meji. Toda vse kaže, da so tokrat Britancem popustili živci. »Boj, ki se bje na nekaj kilometrih peska,« piše londonski »Sunday Express«, »je boj, ki zadeva življenjske koristi Velike Britanije, boj za petrolej in oblast na Bližnjem vzhodu.« In nato časopis glasno izreka svarilo: »Naj kralj Saud in ameriški petrolejski mogotci vedo tole: Velika Britanija so že izgnali s številnih posesti na Bližnjem vzhodu, zato ne bo dovolila, da bi jo pregnali tudi iz Omana.«

Na kakšen odmev bodo taka in podobna svarila naletela pri ameriških »zavzevalcih« je težko reči. Se težje je napovedati, ali se bodo Amerikanci iz obzira do evropskega zavezništva odrekli nekaterim svojim interesom. Dejstvo pa je, da so Angleži vso zadevo zelo resno vzeli. Ob prvi novici o omanskem uporu so sredi poletnih počitnic sklicali izredno sejo vlade, z oboroženimi silami pa so pohiteli na pomoč ogroženemu sultanu.

MARTIN TOMAŽIČ

naša kronika

OLO KRANJ BO PRISPEVAL ZA CEPLJENJE PROTI OTROŠKI PARALIZI 400.000 DEVIZNIH DINARJEV

Svet za zdravstvo pri Okrajnem ljudskem odboru Kranj je na seji, dne 26. julija izvolil koordinacijski odbor, ki naj bi vsklajeval priprave za jesensko cepljenje proti otroški paralizii in skrbel zlasti za dotok potrebnih deviznih in dinarskih sredstev za te namene. Predsednik omenjenega odbora je podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertoncelj - Johan, člani pa so: podpredsednik OLO Kranj Dušan Horjak, organizacijski sekretar OK ZKS Albin Jensterle, predsednik Sveta za zdravstvo OLO Lovro Cerar in predsednik Okr. odbora RK dr. Ivan Cof. Svet za družbeni plan in finance je na zadnji seji še odobril za cepljenje proti poliomielitisu 400.000 dinarjev iz deviznih sredstev okraja.

OTVORITEV MUZEJA NA BLEJSKEM GRADU

Pred kratkim so v novo urejenih prostorih blejskega gradu odprli prvi splošni del muzeja. Po uvodnem nagovoru predsednika blejske občine je ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani dr. Jože Kastelic na kratko orisal zgodovino blejskega gradu in omenil dosedanja prizadevanja pri obnovitvenih delih grajske zgradbe.

V doslej obnovljenih prostorih prvega nadstropja, v reprezentančnem traktu, so razstavljeni številni zgodovinski predmeti, slike in grajska sobna oprema. Le-ta sicer ni z blejskega gradu, je pa pomembna za ponazoritev stanovanjske kulture v obdobjih renesanse, baroka in rokokoa. Celotna razstavljen oprema je last Narodnega muzeja v Ljubljani. V bližnji prihodnosti nameravajo muzej razširiti tudi na spodnje prostore reprezentančnega trakta, ki jih še obnavljajo. Doslej je občina Bled porabila za te namene nič manj kot 20 milijonov din. -jb

TEKMOVANJE TRAKTORISTOV V SENCURJU

V nedeljo dopoldne sta Okrajna zadruga zveza Kranj in kmetijska tehnična organizacija pri Okrajnem odboru Ljudske tehnike v Kranju priredila v Sencurju tekmovanje traktoristov. Udeležilo se ga je 13 najboljših traktoristov iz kmetijskih zadrug in državnih posestev Gorenjske. Vsak tekmovalec je moral zorati 5 arov zemlje. Komisija, ki je ocenjevala hitrost in kvaliteto oranja, je pripisala prvo mesto Francu Strahanu z Državnega podjetja »Sava« Sencur, drugo mesto Janju Kranju z isteга posestva, tretje mesto pa Francu Voglarju iz KZ Naklo. Najboljši tekmovalci bodo odšli tudi na republiško prvenstvo, ki bo letos v Celju.

NESREČA

Z JADRALNIM LETALOM

Dne 24. julija ob 6.35 uri zjutraj se je pri pristajanju na letališče v Lescah ponesrečil pilot - jadravec Kristijan Bertoncelj z Jesenic. Letalo je s krilom udarilo v zemljo in se pri tem razbilo. Pilot si je zlomil ključnico, več reber ter koljeno kost. Takoj po nesreči so ga prepeljali v ambulantno v Radovljico, potem pa v jeseniško bolnišnico.

S. J.

SMRTNA NESREČA V ZELEZARNI

V četrtek dopoldne se je pripetila v žični valjarni obratna nezgoda, ki je terjala smrtno žrtev - 34-letnega Salka Pivača iz Bosne. Za časa nezgode je delal na progji 460 žične valjarne. Z železnim drogrom je dvigal železo. Nekaj po 11. uri je pripeljal mimo žerjavov, kar je povzročilo stik med žerjavom in nezavarovanim drogrom. Električni tok je vrgel Pivača na železno ploščo ter je pozneje poškodbam podlegel. — To je bila hkrati prva smrtne nezgoda v letošnjem letu v Zelezarni!

STRELA JE UDARILA V KOZOLEC

Preteklo nedeljo je strela med opoldansko nevihto udarila v kozolec posestanka Aleša Butaliča iz Lahovič. Požar je zajel tri okna (štante) pšenice. Le hitra intervencija domačih gasilcev in sosednjih društev je preprečila, da ni pogorelo vseh 12 oken naloženega žita.

v nedeljo smo zabeležili

PRAZNIK KAMNIČANOV

Kamnik, 28. julija. — Včeraj so Kamničani praznovali svoj občinski praznik v spomin na prvo organizirano oboroženo vstajo slovenskega naroda. Prvi žrtvi sta bila v Kamniku skofca Miakar in Miklavčič, delavca tovarne »Titans«. — Ves Kamnik je bil v zastavah. Prvih so tudi zavrhale belo-modre zastave Kamnika s okusno vdelanim kamniškim grbom.

Po svečani seji občinskega ljudskega odbora, je bila otvorila obnovljeno telovadnico na dvorišču kavarne in odkrita spominska plošča predsedniku Republike Titu. Odprli so tudi razstavo del kamniških umetnikov, nato pa je bil vsakoletni miting Kamničanov na Titovem trgu, kjer je govoril predsednik ObLO Alfred Janko. Z.

VELIČASTEN ZAKLJUČEK KRAJEVNEGA PRAZNIKA NA HRUŠICI

Jesenice, 28. julija. — V Hrušici je bila sinoči ob spomeniku 46 talcev proslava, katere so se udeležili domala vsi domačini. Ob tej priložnosti so odkrili ob spomeniku na Belem polju še dve spominski plošči, posvečeni 21 talcem, borcev in internirancem.

Na proslavi so sodelovali domača godba na pihala, pevski zbori in zastopniki JLA. Razvili so tudi prapor krajevne organizacije Zveze borcev. J. P.

ZALNA KOMEMORACIJA NA BISTRICI

Bistrica, 28. julija. — Sinoči je bila na Bistrici pri Naklem žalna komemoracija ob spomeniku 50 talcev, ki so jih Nemci ustrelili 28. julija 1942 zaradi tega, ker so partizani napadli

tu nemški osebni avto in ubili 4 policiste. Komemoracije se je udeležilo okoli 500 ljudi, ob spomeniku pa je govoril Kristijan Kokalj. Č.

AKADEMSKI SLIKAR MILAN BATISTA RAZSTAVLJA V KRANJU

Kranj, 28. julija. — Danes dopoldne je bila v Mestnem muzeju v Kranju odprta razstava grafike (lesorezi) akad. slikarja Milana Batiste. To je njegova druga samostojna razstava v Kranju in predstavlja vrh umetniških umetnostnih stremeljenj. Batista je iz prvotnega realističnega slikanja zadnjih let prešel na pot nekakšnega poetičnega surrealizma, ki ga v polni meri izžarevajo tudi tokrat razstavljeni dela. Razstavljalec pripada najmlajši generaciji naših slikarjev. Razstava bo odprta predvidoma 10 dni. S.

PREKO 5000 LJUDI NA VESELEM VEČERU RADIA LJUBLJANA

Kranj, 28. julija. — Spela... Oče iz Kranja... Boris... kvintet Zadovoljni Kranjci itd., so bile glavne privlačnosti sinočnega javnega veselega večera na Titovem trgu v Kranju. Priznati je treba, da niso razočarali, saj je bilo šal, kritike in veselih melodij na pretek. Med množico je bilo slišati tudi ugibanje, kdo neki je Spela, najprivlačnejša točka veselega večera? Naj izdamo skrivnost: pod imenom Spela nastopa Ruža Boževa, članica Mestnega gledališča iz Ljubljane. S.

V JULJU — SNEG DO NIZIN!

Kranj, 28. julija. — Ni še minilo štirinajst dni, ko smo se opotekali od prevelike vročine. Včeraj nas je spet presenetil dež, davi pa smo zagledali sneg prav nisko, skoraj v vzhodju Storišča. Pod snegom so tudi Karavanke in Juljske Alpe. Zobe nas! — Res čudno vreme imamo, saj tega nismo bili doslej vajeni!

GORSKA REŠEVALNA IŠČE FRIDERIKA JAZBECA

Kranj, 28. julija. — Včeraj dopoldne je odšla iz Kranja posebna 15-članska gorska reševalna ekipa iz Ljubljane pod Kočno in v Kamniške planine, da bi poiskala Friderika Jazbece, za katerega predvidevajo, da se je prav tako ponesrečil, kot njegova spremljevalka Adela Klos, oba doma iz Celja, ki so jo pred dnevi našli mrtvo pod Kočno.

Gorski reševalci so imeli danes namen pregledati vsjo Kočno in ostale Kamniške planine, ker hočejo ugotoviti, kaj je s pogrešanim Jazbecem. Današnji dež je reševalcem onemogočil iskanje in so se morali zateči v bivak pod Kočno, kjer bodo počakali ugodnejšo vreme.

27.

RAZGOVOR PO TELEFONU

P O N E D E L J E K

Telefon nam gre dostikrat hudo na jetra, kadar nas nenehoma prekinja pri delu ali v razgovoru, kljub temu pa je praktična iznajdba, ki nam olajšuje delo. Včasih pa nam je tudi v potubo, da med delovnim časom opravljamo privatne razgovore. To sicer ni prav, toda prav zato je bolj mikavno. So ljudje, ki smatrajo privatno telefonado v službenem času za kot pridobljeno, samo ob sebi umevno pravico. Kdo bi godrnjal zaradi tega, ko pa se pri nas še ne zdi tako hudo škoda izgubljenega delovnega časa. Saj vendar nismo v Ameriki, kjer so vsako delo že tako frdamano preštudirali, da ga normirajo že s sekundami. V primerjavi s tem je pri nas še prava idila.

Telefon pa pride včasih prav tudi zato, ker si po njem lahko koga privoščiš, če se ti je zaradi česa zameril. Čeprav storiš drugemu s tem morda krivico, ti ne more nič, če ga po telefonu naderiš anonimno. Za to, da na tak način usekaš človeka in mu storiš tudi krivico, seveda ni treba nobene korajžje; glavno je, da imaš tako trdo kožo, da sam sebi ničesar ne očitáš.

Zdaj pa na zgodbičko, ki sem jo pravzaprav hotel povedati.

Sredi dopoldneva je zabrnal na pisalni mizi telefon. Vodja oddelka je samogibno dvignil slušalko in zaslišal:

»Halo! Prosim Vas, ali pokličete k telefonu tovarišico to in to.«

In tovarišica ta in ta je prišla k telefonu, ker jo je šel vodja oddelka poklicati v drugo sobo. On pa je bil priča intimnega ljubavnega razgovora; ker pa je bil zamišljen v svoje delo, se je šele čez čas, o ti nerodni spomnil, da je pravzaprav indiscreten, če še dalje prisostvuje razgovoru in je zato odšel iz sobe, čeprav nekoliko nervozen, ker ga je čakalo nujno delo. Čakati je moral kar četrto ure, preden je tovarišica ta in ta prišla ven, se šefu nekoliko v zadregi oprostila in odšla na svoje delovno mesto.

Drugi dan pa spet: »Prosim Vas, pokličete k telefonu tovarišico to in to.« Tretji dan spet. Četrty dan pa se je vodja oddelka temu uprl:

»Oprostite, toda če gre spet za privatni pogovor, tovarišice ne morem poklicati, ker niti jaz niti ona ne moreva zaradi tega prekinjati svojega dela.«

Glas onkraj žice se je razjel: »Ste pa hudičevo indiscretni, če zahtevate, naj Vam povem, kaj se bom s kom razgovarjal. Mar tovarišica nima pravice, da se razgovarja, kar hoče? Skoraj bi vas moral vprašati, če ste že kaj slišali o demokraciji, o svobodi osebnosti in tako dalje. Saj skušate človeku, ki je slučajno pri vas v službi, kratiti osnovne pravice. Delovni čas, pravite, da trpi. Ne bodite no dlakosepki, prosim vas.«

Ta na tej strani telefonske žice se je še skušal obvladati, a glas se mu je že tresel od jezice:

»Oprostite tovariš, ne gre za nobeno krateenje pravice, za nobeno krateenje demokracije. Gre za načelo: v delovnem času naj se človek ukvarja s službenimi, ne pa s privatnimi zadevami. Ne rečem, če gre za kak nujen primer, recimo, za nenušno bolezen v družini, ali pa celo, kdaj pa kdaj, tudi za privatni zmenek. Toda — tovariš, vsak dan pa ne morem odhajati od svojega delovnega mesta samo zato, da se bosta vidva lahko nemoteno razgovarjala o vajinih stvarih. Za tovarišico, s katero razgovarjate, pa pomeni to pravzaprav toliko, kot da bi ji dovolil, da dela dnevno četrto ure manj kot drugi uslužbenci... Ali morebiti pri vas kaj takega dopuščate?«

»Zdaj mi boste pa še pridigali, še tega se manjka! Prosim vas, pokličite tovarišico...«

Tega na tej strani telefonske žice je pa zdaj res vrglo pokonc:

»Pojdite k vragu Vi in Vaša tovarišica. Privatnih razgovorov ne dovolim, pa amen besedi!«

Iz slušalke je zatullilo: »Prekleti birokrat! Samo še to. Nič drugega.«

V slušalki se je oglašil običajen tu — t — u — u — t — — t — — t — u — u — t.

Vodja oddelka se je spet skušal lotiti dela, pa mu ni in ni več šlo. V srecu ga je pekla beseda, čeprav je bil trdno prepričan, da je bila vržena vanj povsem po krivici. Pekla je pa vendarle.

Z.

OBJAVE

OBVESTILO KMETOVALCEM

Obveščamo vse kmetovalce, državna posestva in KZ, da imamo na razpolago še nekaj priznanih semenskih žit in sicer:

SEME PŠENICE
SEME JEČMENA
SEME RŽI

Seme lahko naročite pri Vaši KZ ali direktno pri Trgovskem podjetju OZZ v Kranju. Naročila bomo sprejemali najkasneje do 5. avgusta 1957.

MALI OGLASI

Zadružna mlečarna Kranj sprejme pisarniško moč. Nastop službe 1. VIII. 1957. Plača po tarifnem pravilniku.

V oskrbo sprejemam dojenčka. Hrovat Marija, Hraše št. 19, Smednik.

Prodajam »Mopeda«. — Ogled: Kranj, Kokrški breg 3.

Ugodno prodaj otroško posteljico, stajlico in globok otroški voziček. — Korinšek, Huje št. 28, Kranj.

KINO

»STORŽIČ« KRAJ, 29. julija, amer. barv. film »GENERALNI INSPEKTOR« ob 18. in 20. uri. 30. in 21. julija ameriški film »UPORNIK« ob 18. in 20. uri. 1. avgusta amer. barvni film »ŠTIRJE JEZDECI« ob 18. in 20. uri.

»PARTIZAN« KRAJ, od 29. do 31. julija amer. barvni film »ŠTIRJE JEZDECI« ob 20.15 uri.

»SVOBODA« STRAZIŠČE, 31. julija, premjera mehškega filma »KO BOM ODSEL«.

»RADIO« JESENICE, 29. in 30. julija češki krim. film »KAVARNA NA GLAVNI CESTI« ob 18. in 20. uri. 31. julija in 1. avgusta premjera angleškega filma »SKOZI PEKEL« ob 18. in 20. uri.

»PLAVZ« JESENICE, 30. julija amer. barv. film »HOUDINI« ob 18. in 20. uri. 1. avgusta češki krim. film »KAVARNA NA GLAVNI CESTI« ob 18. in 20. uri.

KOROŠKA BELA, 29. jul. ameriški barvni film »HOUDINI« ob 20. uri.

ZIROVNICA, 31. julija češki krim. film »KAVARNA NA GLAVNI CESTI« ob 20.30 uri. DOVJE MOJSTRANA, 21. julija amer. barv. film »HOUDINI« ob 20. uri.

BLEJ, 29. julija amer. kavbojski film »MOŽ Z REVOLVERJEM«. Od 30. julija do 1. avgusta ameriški film — drama »SELINA«.

»SORA« ŠK. LOKA, 30. in 31. julija amer. film »KO PRIDE ZIMA«.

TRŽNI PREGLED

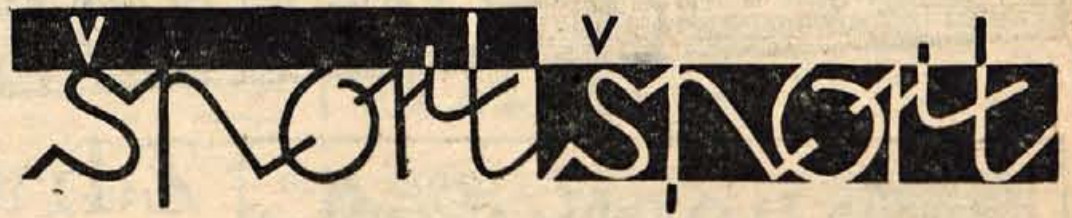
V KRANJU

V petek je bilo na trgu zelo živahno. Naspodaj je bilo veliko krompirja ter zelenjave, zlasti kolerabice, čebule, zelja, paprike, korenja in podobno. Stročje fiziola in sadja tokrat na stojnicah ni bilo opaziti. Jajc je bilo dovolj, vendar se še kar dražijo. Zdjaj so že po 18 in 19 din komad. Zabeležili smo še naslednje cene: krompir 22 din kg, zelje 30 din kg, kolerabe 30 din kg, paprika 50 din kg, čebula 45 din kg, jurčki za vlaganje 50 din merica, lisičke 30 din liter, kumare 80 din kg, surovo maslo 115 din četrtinski zavitek, brusnice 200 din liter.

V KAMNIKU

Na kamniškem živilskem trgu so bile v soboto naslednje cene: zelje 28 din kg, (v trgovinah 22 din kg), paprika 120 din, paradiznik 64 din, solata 35 din, kolerabe 20 din, stročji fižol 85 dinarjev, novi krompir 25 din, čebula 52 din in česen 140 din kilogram. Sadja je bilo malo, cene pa še kar visoke: hruške 80 din kg, breskve 94 in ringlo 46 din kg.

Za občinski praznik kranjske občine
1. AVGUST,
čestita občanom
Alojz Jenko — dežnikar.

ŠE TEDEN DO LJUBELJA

Še teden dni in Ljubelj bo spet oživel. Obiskali ga bodo znani in manj znani tekmovalci-motoristi, ki se bodo pomerili v drzni in smeli vožnji po ljubeljskih serpentinah. Med njimi bomo letos videli spet rekorderja ljubeljske proge iz leta 1956, Avstrijca Ervina Orsaria, Ernesta Vogla, Hillebrandta. Prav gotovo bo posebno doživetje prav to, da se bodo vsi trije letos prvič zbrali na Ljubelju in tekmovali tudi med seboj. Kdo ve, kdo izmed njih bo osvojil nagrado (50.000 dinarjev), ki jo razpisuje prireditelj za tiste-

ga, ki bo postavil nov absolutni rekord ljubeljske proge? Od naših tekmovalcev za sedaj največ pričakujejo od Pintarja, Ceriča, Cibašiča.

Prireditelj ljubeljskih dirk je Avtomoto zveza Slovenije in Avtomoto klub Tržič. Med drugim smo izvedeli, da je letos prireditelj razpisal tudi »Nagrada Ljubelja 1957«. Za to nagrado se tekmuje ekipno, in sicer sestavljajo vsako ekipo štirje tekmovalci.

Prevoze v Tržič bo iz vseh večjih krajev organiziral SAP,

če bo potrebno pa bodo vozili tudi posebni vlakci. Od Tržiča do Podlbelja pa bo vozil gledalce avtobus. Park prostor za motorna vozila bo urejen ob glavni progi, za kolesa pa bo v bližini štarta. Avtomoto društvo Tržič bo uredilo tudi camping prostor, vendar bo moral vsakdo prinesiti šotore s seboj. Vstopnice bodo zrebane — prvi dobitek bo moped »Tomos«, drugi radio, kolo itd.

Pričakujejo, da se bodo našli tekmovalci v kategoriji 125, 175, 250 in delno 500 ccm približali prvim mestom.

Minka Bertoncely slovenska strelska prvakinja

Po več dnevnem tekmovanju je bilo pred dnevi zaključeno letošnje republiško strelsko prvenstvo v vojaškem in malokaliberskem orožju. Drugo mesto je osvojila Jožica Potokar iz Kopra, Majda Kraj z Jesenic pa je bila le za dva kroga slabša od Bertoncelyve in tako dosegla tretje mesto.

Tako je Minka Bertoncely iz Kranja z 538 krogi postala slovenska prvakinja na malokaliberskem orožju. Drugo mesto je osvojila Jožica Potokar iz Kopra, Majda Kraj z Jesenic pa je bila le za dva kroga slabša od Bertoncelyve in tako dosegla tretje mesto.

Gorenjska mladinska ekipa se ekipnega tekmovalstva ni mogla udeležiti, ker je iz tekmovalstva izostal Sergej Černe iz Kranja.

NOGOMET

Kvalifikacijska tekma za prvo slovensko ligo med Jesenicami in »Rudarjem« iz Idrije se je končala z visoko zmago domačih 9:1 (5:0).

JESENICE : DOMŽALE
5:4 (1:1)

Izredno dober plasman pa so dosegle gorenjske tekmovalke.

ZAGREBSKI PLAVALCI V KRANJU

Večkratni državni prvak v plavanju zagrebška »Mladost« bo gostovala v Kranju 1. avgusta ob 20. uri, Triglav, ki bo to pot nastopil kompletan, bo pomiril svoje moči s renomiranim jugoslovanskim klubom, pri katerem bodo nastopili tudi znani državni reprezentanti.

Dvoboj bo obsegal plavalni program in water-polo, vmes pa bodo nastopili skakalci v vodo. Ljubitelji plavanja bodo prišli na svoj račun ter bodo videli zanimive dvo-boje, saj najboljši kranjski plavalci ostro posegajo v borbo za najvišje naslove v držiavi.

T.

KLJUB MOČNIM NALIVOM ZDRŽALI DO KONCA

Preteklo nedeljo je bila na Bledu veslaška regata na kateri so sodelovali veslači iz Splita, Subotice, Šibenika in Zagreba. Tekmovalci so tudi slovenski veslači, kakor člani veslaškega kluba Savica iz Ljubljane in veslači z Bleda.

Najboljši čas so dosegli: četverec s krmarjem; člani »Mladost« iz Zagreba; osmerek za mladince: Mornar Split; skif seniorji: Mornar Split (Perica Vlačič); dvojka brez krmarja; »Krka« Šibenik; četverec s krmarjem; ženske: Partizan Subotica — četverec brez krmarja — seniorji: »Mornar« Split, skif za žene: »Mornar« Split — četverec s krmarjem za mladince: »Gusar« Split; double scules — seniorji: Mornar Split; skif za mladince: Branik Maribor; osmerek — seniorji: Mornar Split.

Tekmovanje je kljub močnemu dežju potekalo po predvidenem programu, le da je bilo občinstvo zaradi slabega vremena prikražljano za lep športni užitek.

J. B.

ŠTAFETNO TEKMOVANJE V PLOVANJU NA BLEDU

Organizatorji blejskih športnih prireditev so za letošnji občinski praznik in za Dan vstaje pripravili tudi štafetno tekmovalstvo v plavanju na progi od Grajskega kopaljšča mimo Kazine, do hotela Toplice in nazaj. Plavalci so plovali prsno in crawl. Nastopilo jih je 12* iz Ljubljane, Kranja, Radovljice in Bleda.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

1. Zrimšek — Brinovec, Triglav Kranj, čas 26,32,2; 2. Poljanšek — Goršič, ZPK Ljubljana, čas 28,08,6; 3. Koomur — Košnik, Triglav Kranj, čas 28,11,8; 4. Pikel — Cilenšek, Prešeren Radovljica, 29,22; 5. Peterne — Brinovec, Triglav Kranj 30,06 itd.

J. B.

NOGOMET V BOHINJU

V počastitev Dneva vstaje je bil v Bohinjski Bistrici preteklo nedeljo turnir nogometnih moštev za prehodni pokal, katerega je podelil Občinski odbor ZB NOV. Letos so se za pokal borila moštva NK Tabor iz Ihana, NK Anhovo, NK JLA garnizija Boh. Bela. in domače moštvo. Prehodni pokal je osvojilo moštvo garnizije JLA pred NK Taborjem in domačim »Bohinjem«.

J. B.

Razpis štipendij

za šolsko leto 1957/58

Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju razpisuje sledeče štipendije:

1. tri štipendije za študij na učiteljski šoli,
2. eno štipendijo za študij na srednji vzgojiteljski šoli,
3. dve štipendiji za študij na Prirodoslovno matematični filozofski fakulteti (matematika — fizika),
4. eno štipendijo za študij na Prirod. matem. filoz. fakulteti (slavistika),
5. tri štipendije za študij na Prirod. matem. filoz. fakulteti (germanistika),
6. eno štipendijo za študij na Višji pedagoški šoli (za poučevanje tehnike),
7. eno štipendijo za študij na Višji gospodinjstki šoli v Grobtljah,
8. eno štipendijo za študij na Višji šoli za socialne delavce,
9. eno štipendijo za študij na dvoletni administrativni šoli,
10. eno štipendijo za študij na pravni fakulteti.

Prednost pri razpisu imajo prosilci višjih letnikov in oni študenti, ki so prejeli v preteklih letih socialno podporo.

Štipendije bomo delili za čas, ki je prosilcu po predpisih določen za dokončanje študija. Višina štipendije je 5000 din mesečno za dijake srednjih strokovnih šol in 5000 do 6000 din za študente visokih šol.

Štipendije se znižajo za otroški dodatek, ki ga prosilci prejema ali bi ga prejeli, če ne bi imeli davčnega predpisa.

Prosilci naj takoj vložijo prošnje pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju in jih kolekujejo s 180 din državne takse in 90 din občinske takse.

PROŠNJAM MORAJO PRILOŽITI:

1. podroben življenjepis,
 2. zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo o vpisu v šolo ali fakulteto,
 3. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in staršev,
 4. potrdilo podjetja, ustanove ali zavoda, v katerem sta zaposlena skrbnika prosilca glede višine plače in otroškega dodatka,
 5. potrdilo študentske oziroma mladinske organizacije in SZDL glede članstva v organizaciji in odnosa prosilca do današnje družbene stvarnosti.
- Otroci padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja naj priložijo tudi potrdilo ZB.
- Priloge k prošnji je kolekovati vsako s 25 din državne takse. — Rok za vlaganje prošnje je 15. avgust 1957.
- ISTOČASNO OBVEŠČA Svet za socialno varstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju, naj v istem roku vložijo tudi prošnje za socialne podpore vsi otroci padlih borcev NOV in žrtve fašističnega nasilja in ostali socialno ogroženi učenci, dijaki in študenti.
- Prošnja je priložiti iste dokumente kot zgoraj od 1. do 5. točke.
- Občinski ljudski odbor Kranj
Komisija za štipendije

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA KRANJ RAZPISUJE ZA ŠOLSKO LETO 1957/58 TELE ŠTIPENDIJE:

1. Srednja kmetijska šola Maribor — 8 štipendij,
 2. Kmetijska strojna šola v Mariboru — 2 štipendij.
- Interesenti naj pošljejo lastnoročno pisane prošnje z osebni-mi podatki, izobrazbo, premoženjsko stanje staršev, na Okrajno zadružno zvezo Kranj najkasneje do 20. avgusta 1957. — Prednost pri dodeljevanju štipendij imajo prosilci kranjskega okraja.

Občanom jeseniške občine k občinskemu prazniku čestita delovni kolektiv trgovskega podjetja

„Rožca“ JESENICE

Naše podjetje vas bo najbolje postreglo z galanterijskim, špecerijskim in tekstilnim blagom!

Vsem občanom radovljiške občine ob njihovem občinskem prazniku **28. juliju,**

čestitajo:

Tovarna „Veriga“ Lesce

Gorenjska tovarna čokolade Lesce

Gorenjska opekarna Dvorska vas

Tovarna športnega orodja „Elan“ Begunje

Tovarna „Plamen“ Kropa

Kmetijska zadruga Radovljica

„Pletenina“ Radovljica

Trgovsko podjetje „Tobak“ Radovljica

Trgovsko podjetje Lesce

Trgovsko podjetje „Železnina“ Radovljica

„Špecerija“ Radovljica

Gostilna „Špik“ Kropa

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in dobaviteljem priporočamo svoje izdelke

58

Ni čakal njenega odgovora, prišel jo je k sebi in ji s poljubi strastno gnetel ustnice. Upogibala se je v njegovih močnih rokah kakor vrbova šiba in ginila od sreče in slabosti. Bilo ji je, kakor da je vse življenje čakala na njegov objem in hlepela po poljubih. Nič drugega si ni želela, kot da bi je nič več ne izpustil in bi jo ljubil in poljubljaj, dokler bi je ne izžgal do srčnih korenin. Ko jo je izpustil, se je opotekla kakor pijana. Ni slišala, ni ji bilo mar, kaj ji govori.

Cez nekaj minut se je zavedla iz omame. Segla si je v zmršene lase in jih popravljal, nerodno ji je bilc. Bog, nikoli je nihče ni tako poljubljaj kot Dominik! Jezna sama nase, ker se mu ni prav nič upirala, je vstala in rekla:

»Na Polono si pa pozabil!«

Dominik se je glasno, zveneče zasmel. »Ana, kje pa bo našla fanta v mojih letih, ki še ni imel dekleta?« Menda ne misliš, da je bilo tisto s Polono zares? Otročarija, nič drugega. »Če si njo potegnil, mene ne boš.« je preteče odvrnila Ana. Zresnil se je. »Bog mi je priča, da me krivo sodiš! Če me maraš, sem te vsako uro pripravljen vzeti za ženo.«

Njegove moške besede so jo prepričale, žal ji je bilo, ker mu je omenila Polono. Saj res, dekle brez dote, deklica res ne more postati Dominikova žena. Neumno je misliti in če mu bo kaj očitala, se bo samo osmešila.

»Verjamem,« je rekla Ana resno, »verjamem ti, Dominka.«

Ločila sta se. Ana je šla s počasnimi, težkimi koraki po stopnicah. Sredi stopnic je postala in pomislila, da je pravzaprav prišlo čisto drugače, kakor si je mislila in želela. Čudna kupčija, o kateri je vedela tako malo, Polona, ki jo hoče Dominik zapustiti... Oh, nekoč, pred mnogimi leti si je ljubezen in snubljenje drugače predstavljala. Toda tudi tako je dobro. Končno je ujela srečo, za katero se je doslej zaman pehala in je ne sme izpustiti.

VIII

Drugo jutro je Dominik zgodaj vstal. V vseh udih je čutil utrujenost od dolgega potovanja, toda pregnal si jo je z mrzlo vodo in lotila se ga je fantovska objesnost. Zaradi nekaj slabo prespanih noči vendar ne bo čemerem, posebno, ko ga čaka toliko dela. Zavedal se je, da bo moral zelo hiteti; rok, ki mu ga je dovolila družba, je bil kratek in če se ne bo držal pogodbe, lahko družba izgubi zaupanje vanj in konec bo naročil. Jezil se je, ker ga je roka še zmeraj bolela, zdelo se mu je, da bi bilo vse pravi čas gotovo, samo da bi mogel prijeti za kladivo. Prianjala ga je vročična naglica, ki ga je prevzela na poti v Gradec in ga ves čas ni zapustila.

Šel je v zgornji vigenc in začel šariti po njem. Vedel je, da bi bilo treba marsikaj popraviti, preden bi lahko pripeljal delavce noter, toda zato zdaj ni časa. Delati bodo pač v podrtiji, ne gre drugače. Ko se je razgledoval, se mu je zdelo, kakor da se mu stara stavba roga. Kar je prijel v roke, je bilo zanič in kazalo je, da se bo vse polomilo, kakor hitro bodo krepke kovaške roke temljito zgrabile. Dominik je stisnil ustnice, potem pa si je odločno rekel:

»Mora iti! Prisilil bom!«

Čutil je, da mora prisiliti vse po vrsti: stari vigenc, delavce, ki bodo morali delati noč in dan, očeta Zgonca, ki mu mora posoditi denar, ker drugače ne more začeti. Bil je odločen, da to stori.

Ko je slišal, da so v spodnjem vigenču zaškripala vrata, je stopil tja. Stric Miklavž je odpiral, drugih še ni bilo. Dominik je postal na pragu in ogovoril starca:

»Dobro jutro! Kako ste delali, ko me ni bilo?«

Miklavž je bil slabe volje in je rezko odvrnil:

»Votreja vprašaj, njemu si zaupal delo, ne meni.«

Zdravniška znanost v spopadu z otroško paralizo

Letos jeseni bomo tudi pri nas začeli cepiti otroke proti tej nevarni bolezni

Zadnja leta čedalje več beremo in slišimo o strahu vseh staršev, o poliomylitisu, bolezni, ki ji pravimo tudi otroška paraliza. To ime pa bolezni ne označuje povsem točno, saj poliomylitis ne napada samo otrok, čeprav je res, da so ji le-ti najbolj izpostavljeni.

V AMERIKI JE POSTALO TO ENA NAJBOLJ GROZEČIH BOLEZNI

Proti tej bolezni zdravniki dolgo časa niso mogli uspešno nastopiti. Zdad pa se marsikje že uspešno borijo proti njej, odkar so iznašli učinkovito cepivo. V ZDA so že cepili okrog 60 milijonov ljudi, v Čehoslovaški 2.300.000 otrok, na Danskem skoraj vse prebivalstvo do 40. leta starosti, v Zahodni Nemčiji, Norveški, Holandiji in Čilu otroke do petih let itd.

Strokovnjaki sicer pravijo, da učinka cepljenja še ni moč prikazati v natančno izračunanih odstotkih, saj je minilo šele 4 leta, odkar je bil proti tej bolezni cepljen prvi človek na svetu; ta doba pa je za točne znanstvene ugotovitve o učinkovanju cepiva vsekakor prekratka. Vendar pa ugotovljajo, da zavaruje cepivo več kot 75% cepljenih otrok. Cepi se trikrat. Enkratno samo cepljenje pa skoraj bolj škoduje kakor koristi.

V Sloveniji smo se že doslej dokaj uspešno borili zoper to bolezen, saj umreždad na področju naše republike od obolenih približno še enkrat manj ljudi, kakor jih je umiralo pred vojno. K temu prispeva boljše splošna higiena in razvoj zdravstvene službe (antibiotiki, dihalni aparati itd.). Letošnji jesen pa se bomo tudi pri nas že lotili najuspešnejšega ukrepa — cepljenja. K temu nas ne sili trenutno število obolenj (v vsej Sloveniji je bilo letos zabeleženih le 33 primerov poliomylitisa), marveč predvsem želja da krivuljo obolenj, ki se že 20 let vzpenja, upognemo navzdol, da bolezen čim bolj zatremo. V letošnji jesenski akciji se bomo lotili osnovne naloge: cepljeni bodo otroci d šestega meseca do vključno petega leta starosti. Cepljenje ne bo obvezno, vendar si je težko predstavljati količjak skrbne starše, ki bi cepljenja nasprotovali. Cepivo, ki ga bomo uvozili, je precej drago, vendar bodo starši plačali za trikratno cepljenje le po kakih 500 do 600 dinarjev za vsakega otroka (natančen prispvek nam še ni znan). Razlika med tem prispevkom in dejansko ceno cepiva bo krita iz fonda, za katerega je prispeval izvršni svet Ljudske skupščine LRS, razen tega pa se v ta sklad stekajo prostovoljni prispevki gospodarskih organizacij in privatnikov (predvsem devizna, pa tudi dinarska sredstva). Upravičeno pričakujemo, da bodo organi delavskega upravljanja, pa tudi privatniki, ki posedujejo devizna sredstva razumevaloče prispevali svoj delež za preprečevanje te nevarne bolezni.

Starši, ki jim je zdravje otrok količjak pri srcu, prav gotovo ne bodo oklevali s tem, ali naj dajo otroka cepiti in pla-

čajo minimalni prispevek, saj naročajo zdaj posamezniki cepivo po skrivnih kanalih iz inozemstva, kar je neprimerno dražje. V posebnih primerih, ko gre za socialno ogrožene družine oziroma otroke, pa bo pomoč družbe še izdatnejša oziroma bo cepljenje celo brezplačno.

V okviru za zdaj razpoložljivih količin cepiva bo moč dati cepiti — na željo staršev — tudi otroke, ki so stari več kot 5 let. V takih primerih pa bodo starši prispevali približno po 1500 din (točen znesek bo šele določen) za vsakega otroka.

M. Z.

Domislice

Danes trpijo pri plesu vsi drugi deli telesa bolj kot pa noge.

Mnogim ljudem je največja ovira na poti k uspehu samo njihov lastni jaz.

Lahko si predstavljaj, da si bogat, če si v resnici reven, ali da si lep, če si grd, ali radodaren, če si skop. Tola nemogoče si je predstavljati, da si poln fantazije, če nisi. Človek, ki ima samo vsakdanje misli, nikoli ne bo doumel, da je temu tako...

Možje se najbrž nikoli ne bi naučili ženo prav razumeti, toda študij jih zabava.

Pred poroko se vprašaj: ali se boš lahko s to ženo tja do visoke starosti pogovarjal? Vse drugo ni važno — pomisli, da se v življenju največ pogovarjamo...

ZGODOVINSKI IN DRUGI PATRKI Z GORENJSKE

Od Ljubljane proti severu in severozahodu se razprostira dokaj široka in plodna ravnina, ki jo proti severu zapirajo Karavanke, proti severozahodu pa Juljske Alpe. Nekako sredi te ravnine stoji ob izlivu Kokre v Savo gorenjska metropola — mesto Kranj.

Na kraju, kjer stoluje že dobrih 1400 let mesto Kranj, so prebivali ljudje že v prvem tisočletju pred našim štetjem. Izkopanine iz starejše hallstattske dobe v bližini Prešernovega gaja pričajo o ilirski naselbini na kranjskih tleh. S prihodom bojevityh keltskih Tavriskov v 2. stoletju pred našim štetjem so nastale nove razmere, ki upravičujejo domnevo, da se je nastanil del okoliškega prebivalstva na kranjskem pomolu ter ustanovil majhno, mestu podobno naselbino, v kateri se niso bavili le s poljedelstvom in živinorejo, marveč tudi z obrtjo. O kulturi prebivalcev pričajo najdbe iz velikega grobišča na savskih terasah pod Pungertom in v Lajhu.

V dobi cesarja Avgusta so zasedli Rimljani ob osvojitvi Vzhodnih Alp tudi kotlino Kranja. Na pomolu ob izlivu Kokre v Savo so si ustanovili naselbino Stanaicum. Skromne najdbe iz rimske dobe ne dopuščajo, da bi si lahko natančno predstavili obseg takratne meščanske naselbine. Njeno jedro je bilo najbrž na Pungertu, ker so izsledili rimske grobove že v okolici župne cerkve in v bližini mestne hiše. Verjetno je bila naselbina

utrjena cestna postojanka, ki je imela važnejši pomen šele v dobi pozne antike, ko se je krhal rimski imperij in so morali Rimljani braniti državno mejo že na panonsko-italski meji. — Rimljani so takrat zgradili celo omrežje obrambnih naprav v Alpah in na Krasi, ki naj bi zapirale svoročniku pot v Italijo.

Posebno blagostanje je doživel Kranj v zgodnjem srednjem veku, ko so se v njem naselili Langobardi, o čemer pričajo razne izkopanine iz grobov v Lajhu in drugod. Njihovo naselbino so v 7. stoletju verjetno razrušili Slovani.

Langobardi so prišli v Kranj približno leta 546, ko so prejeli od cesarja Justiniana Panonijo in vzhodno-alpske dežele. Kdaj je prenehala naselbina, je teže določiti. Leta 568 so odšli Langobardi v Italijo. Novec Justina II. (565—578), najden v Kranju, kaže, da je Kranj še nadalje ostal v langobardskih rokah. Po svoji osrednji legi je predstavljaj glavno langobardsko oporišče v srcu Gorenjske. Predmete od sedaj odkritih langobardskih in gotških grobov pri izlivu Kokre v Savo hranita muzeja v Ljubljani in Kranju. Odkrili so tudi sledove staroslavske naselbine iz 9. stoletja, ki je prevzela naziv po nekdanjem rimskem selišču Carnium (Kranj). Večje grobišče so odkrili tudi ob priliki ureditve trga med župno cerkvijo in Prešernovim gledališčem leta 1953. — Vsi najdeni predmeti v grobovih se hranijo v kranjskem muzeju.

31

TOMOVE PRIGODE

RIŠE: MILAN BATISTA BRIBIDI I VAN ABRAM

121.

Joe je slabotno dejal: »Izgubil sem svoj nož. Mislim, da bo bolje, če grem in ga poiščem.« Tom pa je dejal s tresočimi ustnicami: »Pomagaj ti bom, ti boš šel navzgor, jaz bom pa iskal okoli studenca. Tebi pa ni treba iti z nama, Huck bova že sama našla.« Huck je čakal celo uro. Ko ni bilo prijateljev, jih je šel iskat. Našel jih je daleč v gozdu blede in okolica ju je izdajala, da sta se znebila težav... Tisti večer niso bili zgovorni.

122.

Okoli polnoči se je Joe zbudil in poklical ostala dva tovariša. Zrak je grozečo tihel in zdelo se je, da se nekaj pripravlja. Dečki so se stisnili drug k drugemu in si poiskali prijaznega vzdušja ob ognju. Nenadoma je udarila strela in za hip osvetlila okolico. Potem se je svet posvetilo, nekoliko močnejše. Zapihal je veter. Bučanje groma se je valilo in grozilo. Nato se je svet posvetilo in nekaj debelih deževnih kapelj je zašumelo po listju.

123.

»Hitro, fantje, pod šotor,« je vzkliknil Tom. Stekli so in se spotikali ob korenine. Bliski so švigali kar naprej. Zdad pa se je ušla še ploha, ki je vse premočila do kože. Dečki so se hoteli kriče sporazumevati, toda grmenje je zadušilo njihove glasove. Končno so se le prebili in premražen ter preplašeni našli zavetje pod šotorom. Govoriti niso mogli, kajti staro jadro je tako prhutalo, da nikakor ne bi mogli slišati drug drugega.

124.

Končno je vihar minil. Veter je ponehaval in krošnje dreves so se čedalje šibkeje nagibale. Fantje so se vrnili v taborišče in ugotovili marsikaj, za kar morajo biti hvaležni slučaju. V veliko drevo, pod katerim so taborili, je udarila strela in ga podrla. V taborišču je bilo vse premočeno, ogenj pogušen. »Kaj zdaj?« so se spraševali. K sreči so odkrili, da so se plameni razširili tja pod veliki hloed, pod katerim je bil ogenj pripravljen...